

בעזוהשי"ת

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף

עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]

מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת מנחות

כללים לשימוש

[ ] = מקור או טעם הדבר
( ) = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאו' = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - ע"י בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפיך.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך

נא להעיר הערות

כל הזכויות שמורות

תש"ס

כתובת להערות :

גפ"ת, רח' חזון איש 36

פעיה"ק ירושלים תובכ"א

טל : 571-2016 (02)

פ"ד התכלת

גמ' לח. - לט:

רבי - תכלת ולבן מעכבין זא"ז [מין כנף (לבן)], פתיל תכלת - וראיתם אותם - שניהם בא' אבל הקדמת לבן (לרש"י - לתחוב) לא מעכב רבנן (ר"י בן נורי) - אין מעכבין [וראיתם אותו - כ"א לחודיה] (רש"י - ד' תכלת או לבן) מצוה להקדים לבן לתכלת [מין כנף - תכלת] לרמי ב"ח, שמואל - בטלית תכלת, תכלת קודם [מין כנף] ורבא חולק גרדומי ציצית כדי לענבן (ספק אי כולם יחד או כאו"א) (לרש"י - למטה מקשר אחרון) כשרין [יש כאן קשר, גדיל אחרון] (לרש"י לרבא א"צ כדי עניבה) קשר עליון דאו' (ב' לשונות ברש"י אי למטה או למעלה מהגדיל) דאל"ה ל"ל למישרי כלאים כריכה: חוט הכורך ממנין ח', רוב (רש"י - $\frac{2}{3}$) גדיל כשר, חוליא א' (ג' כריכות) כשר, לכתחלה $\frac{1}{3}$ גדיל, $\frac{2}{3}$ ענף מז' עד י"ג חוליות לרש"י / כריכות ל"מ, תחלת וסיום הכריכות בלבן [מין כנף, מעלין בקדש] לרבה בב"ח א"צ ענף [או גדיל או פתיל] ורב חולק

רש"י לח. - לט:

אפי' אם ב' לבן יש מצוה, אבל כי רמי טפי אין כלאים, אין בל תוסיף [דאין בל תוסיף בכרך אחד] המצוה ב' חוטיין לבן וב' תכלת [סברא שיהא הב' מינים שוין, פתיל = ב' - ולבן נמי דקדיש טפי] פותלינהו מתוכו - לרש"י - חוט הכרך ממנין ח', ענף למטה

גמ' לט: - מד.

רבי יהודה - חוטי פשתן פוטרין של צמר, חוטי צמר ופשתן פוטרין בכ"מ לר"ג - משי וכו' פטורין מציצית מדאורייתא [כתדב"ר ישמעאל - בגדיהם = צמר או פשתן], מדרבנן בצמר או פשתן או מין ב"ש פוטרין סדין פשתן בציצית [ל"ק דרש"י - לא דרשינן סמוכין והו"ל כלאים, ל"ב - גזירה] ואסרוה בירושלים (ל"ק דרש"י - לב"ה, ל"ב - לב"ש) [גזירה משום קלא אילן או תכלת דטעמה (לנסיון - שלא לשמה), שמא יקרע תוך ג' ויתפרנו (לרש"י - ויניח חוטיין תלויין) והו"ל תעשה ולא מן העשוי, משום כסות לילה] בגד ועור - רבא - הולכין בתר בגד, רב אחאי - בתר כנף הטיל למוטלת כשרה [לרש"י - דבל תוסיף לאו מעשה וקציצת הראשונים היא עשייתן, אבל אי לבטולי הראשונים קמכוין הו"ל תעשה ולא מן העשוי] ואין בה משום כלאים שיעור טלית - קטן מתכסה ראשו ורובו והגדול יוצא בה עראי טלית כפולה - ת"ק - חייב, ר"ש - פטור אא"כ תפרה בזמן ריתחא ענשינן על מבקש טצדקי להפטר מציצית לרבה ב"ר הונא ושמואל - ציצית חובת טלית חוץ מלכבודו (תכריכין) [אשר תכסה] נקרע למטה מג' אצבעות - ר"מ - לא יתפור, חכמים - יתפור כנף עם תכלת מטלית אחרת פסול [רש"י - בגדיהם] טלית תכלת - כל צבעונים כשרים ל"לבן" (רש"י - בעינן ב' מינים) חוץ מקלא אילן [ל"ק דרש"י - בשיש ח' חוטיין - שמא איש אחר יקח ממנו לתכלת, ל"ב - כשיש ד' חוטיין - בעי ב' מראות] רב - אין מתירין מבגד לבגד אא"כ בלה, שמואל ולהל' - מתירין ב"ש - ד' חוטיין משולשת (לרש"י - הענף) ד' אצבעות ב"ה - ג' חוטיין משולשת ג' אצבעות

ר"פ להל' ד' בתוך ג' אצבעות מן השפה משולשת ד' ואין שיעור למעלה

"ציצית" = ענף, צריך להפריד

לראב"י הטיל על הקרן או שפת הבגד פסול, ר' יוחנן - וצריך להרחיק מלא קשר גדול (רש"י - ציפורן עד קשר ראשון) בשעת עשייה

רב אחא ב"י - אביק - ראשים תוך הכפל

ר' ירמיה מדפתי - ח' חוטיין (= 16) ולא אביק [רש"י - גדילים גדילים]

רב אדא ב"א - מברך לעשות ציצית [גוי פסול ושייך אשר קדשנו וצונו, חובת טלית ועשייתה גמר מצוה], ר"נ - רב - א"צ [חובת גברא]

גוי בציצית - ב' דעות ברב - פסול [בנ"י ועשו], כשר [ועשו להם]

במילה - לר"מ כשר, לר"י פסול [ואתה את בריתי תשמור, המול (המל) ימול]

בסוכה כשר, בסת"ם פסול [וקשרתם וכתבתם]

ציצית מנימין היוצאין מן הבגד פסול [רש"י - בעינן תלייה לשמה]

לשמאל צריך טוייה לשמה [כרשב"ג דתפילין בעינן עיבוד לשמה],

ורב חולק [כת"ק דרשב"ג]

טעימה (לנסיון) פסולה ופוסלת כל היורה [בעי צביעה לשמה, ר' חנינא ב"ג - כליל תכלת]

לר' יוחנן בן דהבאי - לא פוסלת [ושני תולעת - אפי' מראה שני]

תכלת נקחין רק ממומחה וכן תפילין [לרש"י - עיבוד לשמן] (אבל לא ספרים ומזוזות)

וטלית מצוייצת מהשוק או מתגר גוי מותר, ואסור למוכרו לגוי [משום זונה, יתלווה עמו ויהרגנו]

תכלת טוב בא' מב' בדיקות - שרייה ולא יפרד חזותיה, אופה בשאור קשה ומשתנה למעליותא

רב יהודה כת"ק - ציצית לאו זמן גרמא ומברך להתעטף רק בזמן הנחה

ר"ש - זמן גרמא [וראיתם אותו - פרט לכסות לילה]

בעלת חמש חייב [רבנן - אשר תכסה בה, ר"ש - אשר],

ברייתא בזבחים אליבא דר"ש - פטור [ארבע ולא ה']

{ וראיתם אותו וזכרתם מצות ק"ש, כלאים, שקולה כנגד כל המצות, מביאה לידי עשייה, מקבל פני שכינה; חביבין ישראל שסיבבן הקב"ה במצות; דוד בבית המרחץ - נזכר במילה; כל שיש לו תפילין ציצית ומזוזה הכל בחיזוק שלא יחטא; תכלת דומה לים - לרקיע - כסא הכבוד; גדול עונשו של לבן; ק' ברכות כל יום; שלא עשני גוי, אשה, בור/עבד; חלזון; כל מצוה קלה שכרה בעוה"ז ועוה"ב, ציצית נדמו כד' עדים והציל מחטא, אני ה' ב"פ - שעתיד ליפרע ולשלם שכר; בלי תפילין עובר בח' מ"ע, ציצית ה', דוכן ג', מזוזה ב', המניח תפילין מאריך ימים }

תפילין ש"י וש"ר לא מעכבין זא"ז

טלית שאולה פטורה כל ל'

שוכר בית בחו"ל, פונדקי בא"י - כל ל' פטור ממזוזה [לרש"י - שמא יחזור בו], שוכר בא"י - מיד [יישוב

א"י]

רש"י מ. - מב:

לרש"י לכו"ע חוטי פשתן בפשתן כשר או דלמא פסול דב"ש ס"ל כרבי

לרש"י - יטיל אדומה לאדומה

לרש"י צובע ב"פ זאח"ז לשמו פסול

ספרים ומזוזות א"צ עיבוד לשמן

גמ' מד: - מט.

מנחת נסכים ויין לא מעכבין זא"ז

מנחת נסכים הבאין עם הזבח - מנחה ואח"כ יין [עולה ומנחה]

הבאין בפנ"ע - לרבי יין קודם [עדיפי דהשירה עליהם]

מנחת נסכים הבאין בפנ"ע - אפי' למחר אפי' בלילה [ומנחתם ונסכיהם (לרש"י - דפרי החג)]

מתנה א' במזכח החיצון כיפר [ודם זבחיך ישפך]

פרים ואילים וכבשי החג מעכבין זא"ז [כמפשט(ם)]

מוספין דעצרת לא מעכבין זא"ז, ומוסף ואילים דת"כ לא מעכבין זא"ז

אילים דת"כ מעכבין זא"ז [יהיו עולה לה']

פרים וכבשים דת"כ לרש"י מעכבין

מוסף דפסח לרש"י לא מעכבין

מוספי ר"ח לא מעכבין זא"ז [פר, ולכבשים כאשר תשיג ידו], אבל כן מעכבין - רש"י - כשיש להם כל הצורך

מילואים הקריבו בימי עזרא

ר' יוחנן - פר העלם דבר על ז' שבטים שחטאו אע"פ שאין רוב קהל [בשבעה בחודש מאיש שוגה]

לרש"י - פר א' ונסכים עדיף מפרים מרובים [ואיפה לפר]

שתי הלחם ועולות ושעיר דעצרת לא מעכבין זא"ז

ר"ע - רק לחם מעכב ב' הכבשים [והניף וכו' קדש יהיו - סלת תהיינה, קדש יהיו לה' לכהן - קנה ה' ונתנו כולן לכהן = לחם]

רש"י בן ננס - רק הכבשים מעכבין הלחם [כבמדבר מ' שנה (לרש"י - היה רק מן), רש"י - הכבשים הם המתירין (אבל במדבר לא היה כבשים [על הלחם - משנתחייבו בלחם]), יהיו - עולות יהיו = כבשים, קדש יהיו לה' לכהן - מקצתו לה' ומקצתו לכהן = כבשים]

לכו"ע מעכבין זא"ז אם הוזקו זל"ז ביחד (ר' יוחנן - בשחיטה, וספק בתנופה) חוץ מלחמי תודה שאין מעכבין התודה [תורת שלמים - חוזרת ל"שלמים"]

את"ל תנופה אינה עושה זיקה, אבד הכבשים, הכבשים החדשים בעו תנופה אבל לא הלחם החדש לכן ננס, וספק לר"ע

לר"ע לחם הבאין בפנ"ע טעונין תנופה, עיבור צורה ושריפה [רבא - מדאו' נאכלין [רבה - "ביכורים"] וגזרה שמא יטעו לשנה הבאה כשיהיו כבשים, רב יוסף - מדאו' לשריפה אבל אין שורפין ביר"ט, שמא יזדמנו כבשים אח"כ ונשרפים לרש"י אחר תמיד של בין הערבים]

אין עולות עצרת מקדשין או מעכבין הלחם [כאיל נזיר - דוקא השלמים ודוקא לשמו לשם שלמים]

שתי הלחם הוי "מנחה" [מנחה חדשה] אבל לא לחמי תודה

שחט הכבשים לשמן וזרק שלא לשמן - רבי - שחיטה מקדש הלחם [כאיל נזיר - זבח שלמים לה' על סל]

ומח' אביי ורבא אי תפיס פדיונו -

ל"ק דרש"י - לאביי לא תופס כלל הפדיון, לרבא תופס ויוצא לחולין (רש"י - אין קי' כלי)

ל"ב - לאביי תפיס פדיונו אבל לא נפיק לחולין, לרבא קדו' הגוף גמור ולא שייך פדיון

ואין הלחם מותר באכילה (וספק אליבא דר"ע דס"ל (אולי) זריקה מועלת אף ללחם היוצא, אם לחם ככבשים לקולא לאכילה)

ר' אלעזר בר"ש - אינו קדוש בשחיטה [יעשה זבח - כל עשיותיו] והוי קדושת דמים

ולחם אסור באכילה [רש"י - דאינו קדוש]

לחם שיצאו לחוץ בשעת זריקת פיגול - ר"א - אין הלחם פיגול, ר"ע - פיגול [מח' אי זריקה מועלת ליוצא, מח' ברבי וראבר"ש]

לרב גידל אמר רב - זריקת פיגול לא מועלת למעילה, לקידוש לחם לראבר"ש, לאקבועי לחם בפיגול

שחט הכבשים ואבד הלחם - אסור לזרוק שלא לשמו בכדי להתיר הבשר [דנדרחה ופסול מלשמן]

שחיטה על ד' חלות (לר' יוחנן "ב' מתוך ד'") - לראבר"ש - ב' לתנופה וב' נפדו בחוץ [רש"י - זרק קדושת דמים לפני זריקה]

לרבי מניף כולם ויפדו ב' מהם בכ"מ שהם בפנים שלא יפסלו ביוצא, וחולין בעזרה ממילא הויין

ד' כבשים על ב' חלות - יזרוק ב' שלא לשמן תחלה (רש"י - ל"ק - דעדיין ראוין ללשמן, ל"ב - דאסור

לשחוט ד' לשמן) ויכול לחטא בכדי שתזכה באותם כבשים באותו יום

שחיטת כבשים שלא לשמן או מחוסר זמן - הבשר נאכל
שחיטת כבשים שלא כמצותן (רש"י - שלא לשמן) -
תנא של ר' יצחק - פסולין וישרפו [היקש לחטאת]
תד"ב לוי - כשרים [לומדים שלמי חובה מנדבה], וכן מח' בעולת חובה דנזיר ומצורע
לשם אילים - רבה בב"ח - כשר ולא עלו
רב - עלו - רב חסדא - דוקא בכסבור שאילים הם ושחט לשם כבשים
רבה - בעקירה בטעות לא הוי עקירה, לרב חסדא - הוי עקירה

רש"י מז.

לרבי ע"י שחיטה הלחם יכול ליפסל ביוצא ויפסול לשחוט עליו כבשים אחרים

גמ' מט. - נב:

אם אין מספיק, תמידין דהיום קודמין למוספים [תדיר במקודש (רש"י - דיו"ט אהני לתמיד, שזמנו עכשיו)]
וספק בתמידין דלמחר ומוספים דהיום איזה קודם או אם שוין
"העולה עולה ראשונה" מצוה בעלמא ולא מעכב
תמיד יהא ו' טלאים מבוקרים בלשכה
לא הקריב תמיד של שחר, יקריב של בין הערבים חוץ: מלא נתחנך המזבח [השני תעשה בין הערבים],
ר"ש - כשהזידו יקריבו כהנים אחרים [קנס]
לא הקטירו קטרת בבוקר, יקטיר בין הערבים - לר"ש - מנה שלימה [רש"י - כמו חינוך מזבח הזהב]
חינוך מזבח החיצון - תמיד של שחר [השני תעשה בין הערבים]
מנורה - הדלקה בין הערבים [בבקר בהטיבו - מכלל דהדליק מאורתא]
מזבח הזהב - בקטרת - מח' אי בין הערבים [כמנורה - ובהעלות וכו' יקטירנה] או שחר [כמזבח
העולה]
שלחן - סידור לחם הפנים בשבת
כהן שמינהו לכה"ג בין הערבים צריך להביא עשרון שלם אחר [מחציתה, אותה]
וחוצהו לחביתין ו' ½ אבד אחר עיבור צורה [כרבה בר אבוה דהכל טעון עיבור צורה, דחזי להקרבה
כשפלגינהו]

חביתין: ר' חייא בר אבא - אופה ואח"כ טיגון במחבת [כרבי - תופיני - תאפינה נאה]
ר' אסי - טיגון ואח"כ אופה [כת"ק - תאפינה נא]
ר' יוסי - נא ונאה - תאפינה רבה (רש"י - אופה, טיגון, אופה; טיגון ואח"כ אופה - וגדולה ודקה; ורכה - בשמן
הרבה)

אפייתה דוחה שבת [אי מאתמול - ינפח, תעשה - אפי' בשבת ובטומאה, מנחה תמיד - כתמידין, על
מחבת - ומאתמול יפסול בלינה]

ג' לוגין שמן [דנין שמן משמן דמנחת נסכים, מנחה תמיד - כמנחת תמידין, בשמן = הוספה כמנחת
נסכים דכבשים]

אבא יוסי בן דוסתאי - ב' קמצים לבונה [לא אשכחן ½ קומץ דקריב]
רבנן - קומץ א' [לא אשכחן עשרון בב' קמצים]

מת כה"ג ולא מינו אחר - ר"י - משל יורשין [תחתיו מבניו יעשה] עשרון שלם [אותה]
ר"ש - משל ציבור [חק עולם - משל עולם] עשרון שלם [ל"ב דרש"י - כליל תקטור]
רבא, להל' - בבוקר ובערב [מנחה תמיד - כתמיד], ר' ירמי' - (אולי) עשרון שלם רק בבוקר
ושמן ולבונה לא הוכפלה אלא ½ ½

מנחת חינוך - לכה"ג [תחתיו מבניו] לכהן הדיוט [זה קרבן אהרן ובניו וכו' ביום המשח]
העלם דבר ושעירי עכו"ם - ר"י - מגבין מציבור, ר"ש - מתרומת הלשכה [קרבני לחמי לאישין]

רש"י נא: - נב:

ל"ב דרש"י - מנחת חינוך רק ביום המילואים ולא לדורות

מרש"י משמע דאפי' כשמת כה"ג - בוקר וערב חד קרבן נינהו